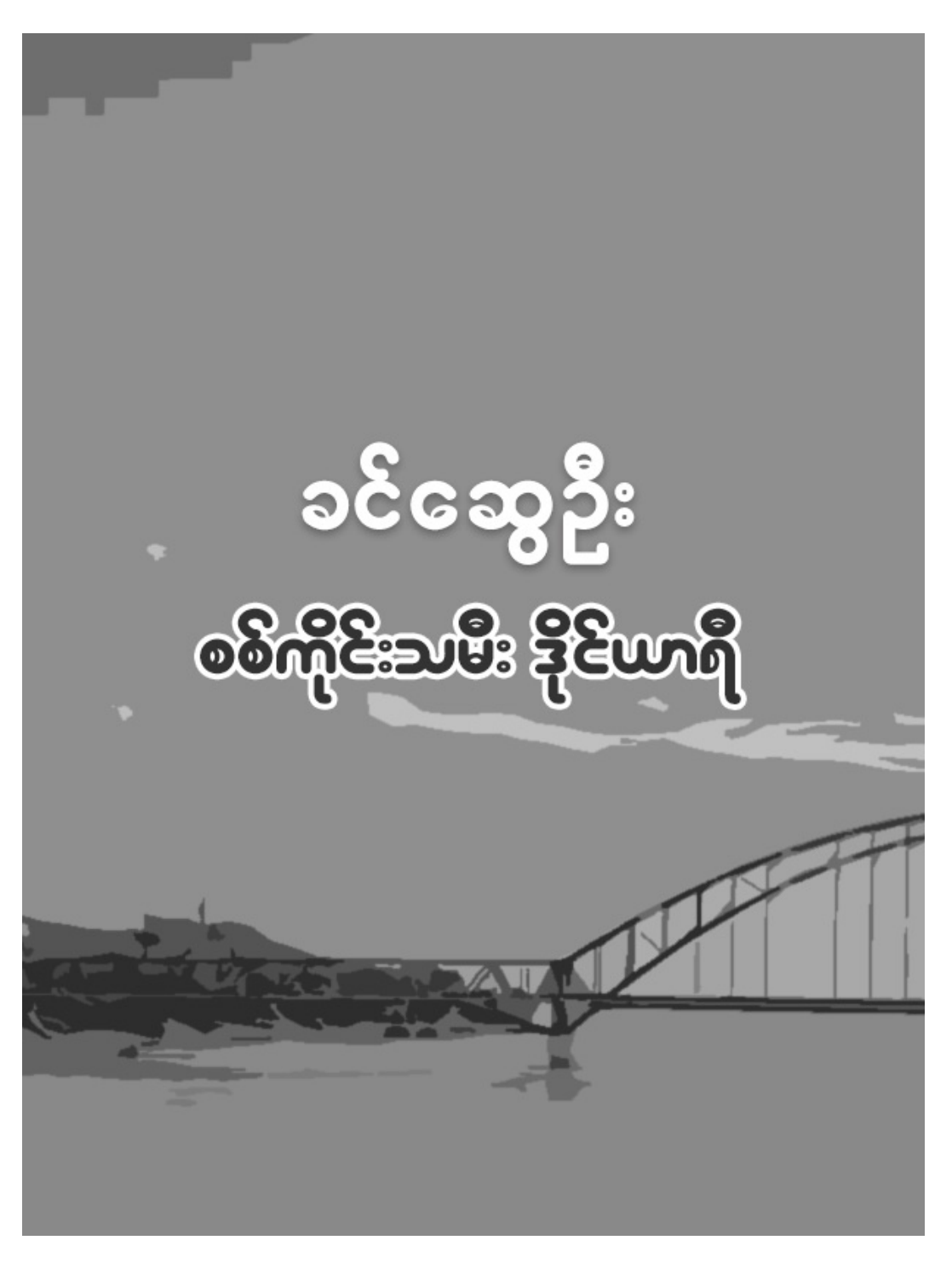

ခင်ခွေး စင်ကိုင်းသမီး ဒိုင်ယာရီ

(၁)

ခင်ဆွေဦး

စစ်ကိုင်းသမီးဒိုင်ယာရီ

ဒိုင်ယာရီ ၁

[၁]

ကျွန်မသည် စစ်ကိုင်းတံတား သို့ မဟုတ် အင်းဝတံတားကို

အကြိမ်ကြိမ်ဖြတ်သန်းဖူးသည်။ တစ်ခါတလေ နှင်းတွေ မှု န်မှိုင်းဝေနေသော နံနက်ခင်း..။

တစ်ခါတရံ နေအလင်းရောင် စူးရှလာသော နံနက်ခင်း..။ တစ်ခါတရံလရောင်

ဝင်းလဲ့ဖြာနေသော ည။ ဧရာဝတီမြစ်ပြင်ကြီးသည်လည်း တံတားအောက်၌ တစ်ခါတစ်ရံ

ငြိမ်သက်စွာ ၊ တစ်ခါတစ်ရံ တလူးလူး တလိမ့်လိမ့်၊ တစ်ခါတစ်ခါ၌ အရှိန်အဟုန်ပြင်းစွာ

ရွေလျားစီးဆင်းနေတတ်သည်။

နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်း၊ မနက်၊ နေ၊ ည။ ရာသီသုံးပါးမရွေး၊ အချိန်ကာလမရွေး၊

ခံ့ထည်စွာ ၊ ခမ်းနားစွာ တည်တည်တံ့တံ့ လှပမြဲပင်။ ကျွန်မအဘိုးအဘွား၊ ကြီးကြီး၊ ဒေါ်ဒေါ်၊

ဘကြီး၊ ဘထွေး၊ ဦးကြီး၊ ဦးလေး စသည်ဆွေမျိုး အပေါင်းတို့သည် စစ်ကိုင်းနှင့်

ရွှေကြက်ယက်ဆိပ်ကမ်းတို့ကို ငှက်(လှေ)နှင့် ဖြတ်လျှင်ဖြတ်၊ အချိန်အခါရွေးသည်မရှိ။

နေ့နေ၊ ညည၊ သန်းခေါင်သန်းလွဲ လင်းအရုဏ် ဖြစ်ချင် ဖြစ်မည် ။ ဈေးရောင် ရင်း ဖြစ်စေ၊

ကုန်ကူးရင်း ဖြစ်စေ၊ အခြားကိစ္စတစ်ခုခုနှင့် ဖြစ်စေ။ ကျွန်မတို့ညီအစ်မသည်လည်း မိဘ၊

ဆွေမျိုး များ နှင့် လိုက်ပါလာကြသည့်အခါတွင် တံတားကြီးကို ဖြတ် ဖြစ်သည်။

စစ်ကိုင်းတံတားပေါ်မှ လှမ်းမျှော်ကြည့်လျှင် တဂေါင်းရပ် ဆိပ်ကမ်း၊ ထိုမှ

မီးရထားသံလမ်းကို ဖြတ်သွားလျှင် ကုန်းမြင့်စေတီလေးတစ်ဆူရှိသည်။ ထုံးသုတ်စေတီလေးမို့

ထုံးအရောင် မှိန်တစ်လှည့်၊ ပွေးတစ်လှည့်ရှိသည်။ ထိုစေတီလေးကို 'သစ္စာ'စေတီဟု

ကျွန်မတို့အရပ်သားများ က ခေါ်ကြသည်။ ယနေ့ထက်တိုင်အောင် သစ္စာစေတီမှာ တည်ရှိဆဲ၊

ဆည်းလည်းသံများ ချိုလွင်စွာ ကြားနေရမြဲပင်။ ထိုစေတီကုန်းတော် မှအဆင်း
အောက်တဂင်းရွာတွင် ကျွန်မကို မွေးဖွားခဲ့သည်မို့ စစ်ကိုင်းမြို့ ရောက်လျှင် အချိန်ရတိုင်း
စေတီကုန်းတော် ပေါ်တက်ရောက် ဖူးမြော် ဖြစ်သည်။ သစ္စာစေတီကုန်းတော် ပေါ်မှ
မျှော်ကြည့်လျှင်လည်း စစ်ကိုင်းတံတားကြီးကို ထင်ရှားနိုးကပ်စွာ မြင်နေရသည်။

လွန်ခဲ့သည် သုံးနှစ် ကျော်ကျော်တုန်းက ‘နနရည်(အင်းဝ)’ ကိုကျွန်မ
နောက်ပြောင်ဖူးသည်။

“နနတို့ဘက်ခေါ်တော့ ‘အင်းဝတံတား’ မေဦးတို့ဘက်ကခေါ်တော့
‘စစ်ကိုင်းတံတား’ ပေါ့”

“ဟုတ်တယ် ကျွန်မငယ်ငယ်ထဲက ‘အင်းဝတံတား’ ပဲ ခေါ်ခဲ့တာ”

“မေဦးလဲ ငယ်ငယ်ထဲက ‘စစ်ကိုင်းတံတား’ ပဲခေါ်ခဲ့တာ”

ကျွန်မတို့နှစ် ဦးသား ရယ်မိကြသည်။

နနရည်တို့အိမ်မှာ ရောက်နေသော ဆရာကိုသာနိုးက

“အင်းလေ၊ ဟုတ်တာပေါ့၊ တံတားဟိုဘက်က အင်းဝမြို့၊ သည်ဘက်က
စစ်ကိုင်းမြို့”

“ဒါဖြင့် ဆရာကော ဘယ်လိုခေါ်လဲ”

ကျွန်မက ရေး ကြီးခွင်ကျယ် မေးလိုက်သော အခါ ဆရာ မောင်သာနိုးက

“ခေါ်ချင်သလို ခေါ်ကြတာပါပဲဗျာ”

ဟု ဝိနည်းရှောင်ဖြေသည်။

“ဆရာလဲ စစ်ကိုင်းသား မဟုတ်လား”

ကျွန်မက စကားနိုင်လှချင်သဖြင့် အဖော်ညှိသေးသည်။

“ဆရာက မန္တလေးမှာ ကြီးတာ”

ဟု နုနုရည်က အလျော့မပေးဘဲ ပြောလိုက်သည်။

အမှန်တော့ ‘အင်းဝတံတားကြီး’ အဖြစ် လူသိများ ကြသည်။ ကျွန်မတို့ စာရေးဆရာ ကဗျာဆရာတွေ စာဆိုတော် ဟောပြောပွဲများ မကြာမကြာသွားကြရင်း စစ်ကိုင်းတံတားပေါ် ဘယ်နှစ် ကြိမ် ဖြတ်ဖူးကြောင်းစိတ်ကူးအလှများ နှင့် ပြောကြဆိုကြသည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ် လောက်တုန်းကဆရာမြသန်းတင့်၊ ကဗျာဆရာမောင်သွေးသစ်နှင့် ကျွန်မတို့ အထက်မြန်မာပြည် မိုးကောင်း၊ ပင်းဘော၊ ဆားမော်စသော ကချင်ပြည်နယ်မြို့နယ်များ သို့ စာဆိုတော် ခရီးသွားရင်း စစ်ကိုင်းတံတားပုံပြင်များ ကို ပြောကြသည်။

တံတားကြီးကို အကြိမ်ကြိမ် မြင်ဖူးကြသော အရေအတွက်မှာ စာရေး ဆရာမ ၃: ထဲတွင် ကျွန်မသည်လည်း အခေါက်ရေအများ ကြီးထဲ ပါဝင်နိုင်လိမ့်မည် တင်စားဝံ့သည်ဟု ပြောမိသေးသည်။

ဆရာဒဂုန်တာရာရေး သားခွဲသော ‘ရုပ်ပုံလွှာ’တွင် အဘိဓမ္မာဆရာကြီး ဒေါက်တာဂျွတ်ပြောသကဲ့သို့ “လူသည် မိမိသာလူတွင် ကျယ် ဖြစ်ကြောင်း ပြလိုသည်” ဆိုသော အချက်ကို ယနေ့ပြန်စဉ်းစားမိသည့်အခါတွင် ကိုယ့်အကြောင်းကိုယ်ရေး ချင်စိတ်များ တစ်စတစ်စ လျော့ပါးလာခဲ့သည်။ အချိန်ကာလကြာမြင့်လေလေ မရေး ချင်လေလေပင်။

သို့သော် တံတားကြီးတွင် ပြောပြစရာ “လူ့သမိုင်း ဖြစ်စဉ်တွေ မှာ အမြောက်အမြားပင်။ အင်းဝ သို့မဟုတ် စစ်ကိုင်းတံတားကြီးနှင့် ရောဝတီမြစ်ပြင်”။ သူတို့သာအသက်ရှိလျှင် သွေးတွေ၊ ချွေးတွေ၊ မျက်ရည်တွေ နှင့် အရင်းအနှီးပြုခဲ့သော လူ့သမိုင်း ဖြစ်စဉ်များ ကို မလွဲမသွေပြောကြားပေလိမ့်မည် ။

ကျွန်မမှတ်မိနေသော အကြောင်းအရာတစ်ခုမှာ ဂျပန်တွေ မြန်မာပြည်တက်လာကာစ ဂျပန်တော် လှန်ရေး လုပ်နေသော လျှို့ဝှက်အဖွဲ့အစည်းမှ သခင်သိန်းတန် (ကျွန်မဖေဖေအခေါ် ချစ်တီး)ယခု မဟေသီစာတည်းချုပ်ဦးစောမြင့်၏ အစ်ကိုရင်းကို ဂျပန်ကင်ပေတို့ဖမ်းဆီးမိရင်း ရိုက်နှက်ကာစစ်ကိုင်းတံတားပေါ် ခေါ်လာလျက်

လက်ပြန်ကြိုး တပ် မျက်နှာအဝတ်နှင့်စည်း၊ ခူးထောက်ထိုင်စေပြီး ဓားနှင့်စလွယ်သိုင်း
ပိုင်းချပြီး မြစ်ထဲသို့ ကန်ချလိုက်သော အ ဖြစ်အပျက်ပင်တည်း။

ထိုကြေကွဲဖွယ်အ ဖြစ်ကို ဝတ္ထုရှည်အ ဖြစ် “ဇေယျာကမ်းဆီရောက်တော့မည်
”ဟု ဇေယျာမဂ္ဂဇင်းတွင် ရေး ခဲ့သေးသည်။

ဤသို့ လျှင် လွမ်းမောဖွယ်သမိုင်းခေတ်များ ကား ဖြတ်သန်းခဲ့ပြီ။

ကျွန်မတို့ ညီအစ်မဝမ်းကွဲ မောင်နှမတစ်တွေ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ခေတ်ကို
ကလေးဘဝဖြတ်ကျော်လာခဲ့ကြသဖြင့် လူတို့အသက်ပေါင်းများစွာ သေးငယ်သော
ပိုးမွှားတိရစ္ဆာန်များ လို တန်ဖိုးကင်းမဲ့စွာ သေကျေပျက်စီးခဲ့တာ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့
ဖြစ်ခဲ့သည်။

[၂]

စစ်ကိုင်းတံတားပေါ်သို့ လွန်ခဲ့သော ၁၅နှစ် လောက်က စာဆိုခရီးအ ဖြစ်
မီးရထားနှင့်ဖြတ်ကျော်လာကြသော အခါ ဆရာမြသန်းတင့်က ပြောဖူးသည်။ “လူ့ဘဝဟာ
ခရီးရှည်ကြီးတစ်ခုလိုဆိုရင် ခုကျွန်တော် တို့ရဲ့ ခရီးဟာလည်း ဘဝတိုတိုကလေးတစ်ခု
မဟုတ်လား၊ လူ့ဘဝမှာ ပျော်ပျော်နေရမယ်။ သူများ တွေ ကိုလည်း
ပျော်ပျော်နေစေချင်တဲ့စိတ်လည်း မွေးရမယ်၊ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ်တန်ဖိုးထားရမယ်၊ ဘဝကို
တွယ်တာခံမင်ပြီး တန်ဖိုးထားတာဟာ for the good of all ဆိုရင် မကောင်းဘူးလား”

အားလုံးကောင်းဖို့အတွက် for the good of all ဆိုသော ဆရာမြသန်းတင့်၏
စကားကို ကျွန်မ သဘောကျမြဲပင်။ ဒီစကားကို ကျွန်မဖေဖေ(စာရေး ဆရာ
မဟာဆွေ)ခဏခဏပြောသွားသော ကြောင့်ပင်တည်း။ ကျွန်မတို့ငယ်ငယ် ဖေဖေအဆိုအရ
စကားပီနားကြားအရွယ်မှစ၍ သည်လို ပရဟိတစိတ်ဓာတ်မွေးမြူဖို့
အလေ့အကျင့်လုပ်ခဲ့သည်။ ကျွန်မတို့ငယ်ငယ်တုန်းက ဖေဖေ၏ အလေ့အကျင့် training
အတိုင်း တာဝန်ကျေခဲ့ခြင်းမရှိတာ အမှန်ပင်တည်း။ လူကြီးတွေ အလိုလိုက်ခြင်းခံရသော
ကလေးများ ပီပီမသိတတ်၊ မိုက်မဲတာလည်း ဖြစ်ချင် ဖြစ်မည် ။

သို့သော် ဖေဖေသည် `စစ်ထွက်သူ'၊ `သူပုန်ကြီး'၊ `တို့မေမေ'၊ `သူပုန်အိမ်'၊
`အကျိုးဆောင်ကြီး'၊ `စောရသက်ပြင်း' ဝတ္ထုများ၊ နေသူရိန်ဆောင်းပါးများ ရေး
ပြီးခါစအချိန်တွင် မေမေ့ကို

“ငါ့အသက်ခြောက်ဆယ်ကျော်တဲ့အချိန် `သူတို့ညီအစ်မ'ဆိုပြီး ရေးမယ်၊
သူတို့မွေးဖွားကြီးပြင်းလာတဲ့ခေတ်ကနေ သူတို့လူလားမြောက်လာတဲ့အချိန်အထိပေါ့၊
တို့ဘဝနဲ့ပတ်သက်တာအားလုံး လူငယ်တွေ အကြောင်းလည်းပါမယ်”

ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ကိုအောင်ကျော်၊ ဟင်္သာတမှ ဖက်ဆစ်ဂျပန်လက်ထဲ
ကျသွားသော ကိုလှိုင်ဦး၊ ကိုညီလေး၊ ဗိုလ်အောင်ဇေယျ (သထုံတွင် ကျသွားသူ)၊
ကိုအောင်ဘော် (ထားဝယ်)၊ ဗလစ ဒေါ်သန်းစိန်၊ ဒေါ်သင်းကြည် (ပထဝီဌာန ပါမောက္ခ)၊
မလေး (လက်ပံတန်းမှ ဂျပန်ဗိုလ်နှင့်သိုင်း အပြိုင်ကစားသူ `မလေးသုံးပန်လှ' ဝတ္ထုတွင် ရေး
ခဲ့သည်။) စသူတို့လည်းပါမည် ထင်သည်။ ဗလစဒေါ်သန်းစိန်က ဆရာကြီး ဒဂုန်ရွှေမျှား၏
သမီး ဖြစ်သည်။

သည်အစီအစဉ်ကို သူလည်းသိသဖြင့်

“ဦးလေး ရေးမှာ ဖြင့် မြန်မြန်ရေးပါ။ ခင်ဦးလည်း ကောလိပ်တောင်ရောက်လို့
စာတိုစာစတွေ ရေးနေပြီပဲ”

“အချိန်လိုသေးတယ် စိန်စိန်ရ၊ ကလေးတွေ မဖြစ်မြောက်သေးဘူး”

“ဒါတော့ ဒါပေါ့ ဒါပေမယ့် စာအုပ်အတွဲနဲ့ Part (1) Part (2) အပိုင်း (၁)၊
အပိုင်း (၂)ပိုင်းရေးသွားပေါ့၊ စိန်စိန်တော့ ဖတ်ချင်လှပြီ”

“ဒီစာအုပ်ဟာ ဖတ်တဲ့သူအားလုံးကို ရည်ညွှန်းပြီးသား ဖြစ်ရမယ်”

“ဒါဖြင့် ဦးလေးစာအုပ် ကမ္ဘာကတောင် မျက်စိကျပြီး ဘာသာပြန်ချင်ပြန်ကြမှာ”

ထိုစဉ်တုန်းက မြန်မာစာအုပ်တွေ နိုင်ငံခြားဘာသာရပ်ဖြင့်
ပြန်ဆိုခြင်းအလေ့အထမရှိသေးပေ။ ပြောရင်းဆိုရင်းကပင် ဖေဖေသည် အသက်၆၀

ပြည့်အောင် နေမသွားရရှာပေ။ ၅၃နှစ် တွင် ကွယ်လွန်ရှာသည်။ မမစိန်(ဒေါ်သန်းစိန်)
ကတော့ သူ့စိတ်အာသာပြေ ‘သူတို့ညီအစ်မ’ ဟူသော ခေါင်းစဉ်နှင့် ပင်
ဆောင်းပါးရှည်ကြီးတစ်စောင် သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်းတွင် ရေး သားဖော်ပြခဲ့ဖူးသေးသည်။
ကျွန်မတို့ ညီအစ်မနှစ် ယောက် ကတော့ ‘ငါတို့ရှက်စရာကြီးနော်’ဟုဆိုကာ
စာအုပ်ကိုမဖတ်တော့ဘဲ သေတ္တာအောက်ထဲ ထည့်လိုက်ကြသည်။ ‘အေးလည်း
ရှက်လိုက်တာမမရယ်၊ ကျောင်းကသူငယ်ချင်းတွေ က စနေတယ်’ဆိုပြီး
သည်အကြောင်းပြောလာသူတွေ ကို ဟိုရှောင်သည်ရှောင်လုပ်နေကြသည်။ မမစိန်က
ကျွန်မတို့ကို ညီအစ်မကို ချစ်မြတ်နိုးသည်နှင့်အမျှ အကောင်းမြင်စိတ်နှင့်ရေး ခဲ့တာ ဖြစ်သော
လည်း ကျွန်မတို့မှာ မျက်နှာမထားတတ်အောင် ရှိသည်။ တစ်ခါတုန်းကလည်း
ကျွန်မ ‘အေးအော်တို’ခေါင်းစဉ်နှင့် သွေးသောက်တွင် ဆောင်းပါးရေး တုန်းကလည်း
“မမကလည်းအကုန်လျှောက်ရေး တော့တာပဲ၊ တော် ပါပြီ၊ မရေး ပါနဲ့တော့” ဟု
တားမြစ်ဖူးသေးသည်။

ဖေဖေမဆုံးခင်တုန်းက

“ကလေးတွေ က လူထုရှေ့ဟောဖို့ပြောဖို့ဝေးလို့ လူတောထဲ မတိုးဘူး၊
လေ့ကျင့်ပေးရဦးမယ်၊ ပညာရရင့် ပွဲလယ်တင့် ဖြစ်ရမယ်”

မေမေ့ကို ပြောဖူးသည်။ ကျွန်မတို့သည် ဧည့်သည်တွေ ရှေ့မှော
က်မိတ်ဆက်ပေးရန် ဖေဖေဒေါ်တိုင်း ဟိုရှောင်သည်ရှောင် လုပ်နေကြတာကို ဖေဖေ
စိတ်တိုင်းမကျခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်မအဒေါ်နှင့် ဦးလေးတွေ ကတော့ဒီကိစ္စနှင့်
နောက်ပြောင်ကြသည်။

“မမကြည် မမကြည်မသီး ခွေးဖြူလူတောမတိုးက ကောလိပ်သာရောက်တယ်၊
သိပ်လူရေး လူရာညံ့တာပဲ”

သည်စကားပြောသူက ကျွန်မဖေဖေ၏ ညီတစ်ဝမ်းကွဲ
ဦးစိန်မောင်(မောင်ညီဆွနာမညီ နှင့် ဝတ္ထုတို၊ ပြဇာတ်များ ရေး ခဲ့ဖူးသူ) နန်းရှေ့ ဝင်းဝင်းမြင့်

ဖခင်သာလျှင်တည်း။ ယခုကျွန်မဟောပြောပွဲတွေ တွင် ဟောပြောတော့ “အစ်ကိုကြီးသာရှိရင် သိပ်ဝမ်းသာမှာပဲ” ဆိုရှာသည်။ ကျွန်မအတွက်မလွဲသာမရှောင်သာ တွေ ကြုံလာရသော ကိစ္စများ ဖြစ်သည့်အတွက် ကျွန်မအကြောင်းသော်လည်းကောင်း၊ ညီမအကြောင်းသော လည်းကောင်း၊ ဆွေမျိုး သားချင်းများ အကြောင်းသော်လည်းကောင်း သီးခြားရေး လိုစိတ် မရှိတာအမှန်ပင်။

ကျွန်မ ရေး ဖွဲ့ချင်တာတွေ ကတော့ မြောက်မြားစွာ သော အကြောင်းအရာတွေ ရှိပါသည်။ ဥပမာ ၁၉၄၂ ခုနှစ် ကုလားစစ်သားများ ဩစတြေးလီးယား စစ်သားများ ၊ ကားကြီးများ တစ်စီးနှင့် အင်းဝတံတားကြီးကိုကျော်ဖြတ်ကာ စစ်ကိုင်းဘက်သို့ ဥဒဟိုတပ်ဆုတ်လာကြသည့်အကြောင်း၊ စစ်ဆုတ်ခွာလာသော ချန်ကေရှိတ်တရုတ်စစ်သားများ တွေ့မရှောင် နွား၊ လှည်း၊ လူသုံးပစ္စည်းများ လုယက်ကာ သေနတ်နှင့်ပစ်သတ်ကြသော အကြောင်း၊ စစ်ပြေးများ ငပိငချဉ်သိပ်ပြည့်ကြပ်ကာ အိမ်သာထဲအထိ အထုပ်အပိုးများ ကုန်ပစ္စည်းများ နှင့် လူတွေ ပါပြည့်နေသော မီးရထားများ အကြောင်း၊ မြင်းကိုအဓမ္မသိမ်းသွား၍ နေပူကျဲကျဲခြေလျင်ခရီးဖြင့် လျှောက်လာကြသော သားအဖအကြောင်း၊ အင်္ဂလိပ်အစိုးရပစ္စည်းများ ကို သယ်ပို့ပေးရသော တောလှည်းသမား ၇၀ ခန့်နှင့် ကျွန်မတို့တကောင်းရပ်သား လူငယ် ၁၄-၅ ယောက် ရန် ဖြစ်ကြရာမှာ ဓားရှည်များ ၊ လှံ၊ ထမ်းပိုးများ ပစ်ခတ်သံ။ သွေးသံရဲရဲနှင့်လူသားစစ်စစ်များ ၊ မြို့၊ ပြအုပ်ချုပ်ရေး (Home Guard)၏ နှစ် လုံးပြုစု သေနတ်နှင့် အသက်ပျောက်နေသော ကျွန်မတို့ဘကြီး၏ အလောင်း။

ကျွန်မသည် လူထုကို လွမ်းသော ငြိမ်းချမ်းရေး တပ်မက်သူဆိုသည့် မောင်ဒေါင်း၏ ဆောင်းပါးကိုသာ အမှတ်ရနေမိသည်။

လရောင် ဟာ

ကမ္ဘာမြေရဲ့ တေး

ငြိမ်းချမ်းရေး အရောင် . . .

စစ်မုန်တိုင်းကြားတွင် ဖြတ်သန်းလာသော သံလွင်ခက်ချီ ချိုး

ငှက်ကလေးအကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဦးလေးလှ(လူထုဦးလှ)၊ ဆရာဒဂုန်တာရာ၊
ကျွန်မဖေဖေ မဟာဆွေ၊ ဆရာဦးတင်အောင်၊ ဆရာမြသန်းတင့် စသူတို့အကြောင်း၊ မျက်မှော
က်ခေတ်ရေး ဖော်များ ကြည်အေး၊ မမစု (ခင်နှင်းယု)၊ ဆရာဘုန်းနိုင် စသူတို့အပြင်
လူငယ်စာရေး ဆရာမများ မိုးမိုး (အင်းလျား)၊ မစန္ဒာ၊ နနုရည် (အင်းဝ)၊ ဂျူး ၊ မေငြိမ်းတို့အထိ
ကျွန်မရေး ဖွဲ့ချင်သည်။ ရေး ဖွဲ့စရာတွေ လည်း များ ပြားလှချေသည်။

မေ၊ ၉၃၊ ရွှေရုပ်စုံမဂ္ဂဇင်း

ဒိုင်ယာရီ ၂

[၁]

စစ်ကိုင်းမြို့ သည် စစ်ဘေးဒဏ် အလူးအလဲခံရသည့်ကြားထဲကပင် လှပသော မြို့ တစ်မြို့ ဖြစ်သည် ဆိုသည်ကို ဘယ်သူမျှ မငြင်းနိုင်ပေ။ ထင်ရှားသော စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးနှင့် ဧရာဝတီမြစ်ပြင်ကြီးသည် စစ်ကိုင်းမြို့ ၏ ကျက်သရေဆောင် ဖြစ်သည်။ ဖေဖေ့ကို စစ်ကိုင်းချောင်နှင့် မဝေးလှသော တောင်ခြေ မင်းဇံရပ်တွင် မွေးဖွားခဲ့လေသည်။ ကျွန်မကိုမူ လူနေထူထပ်သော အောက်တကောင်းရပ်တွင် မွေးဖွားခဲ့လေသည်။ လူနေအိမ်ခြေ အေးချမ်းတိတ်ဆိတ်သော မင်းဇံရပ်နှင့် လူနေထူထပ် ဆူပူသော တကောင်းရပ်တို့မှာ အနေအထားချင်း တခြားစီ ဖြစ်သည်။

အောက်တကောင်းရပ်တွင် သက်ငယ်မိုးကျူထရံနှင့် တဲအိမ်ကလေးများ သည် တိုက်ဝေးလို့ သစ်သားအိမ်တောင့်တောင့်တင်းတင်းပင်မရှိ။ သဘောကြီးအထမ်းသမားတွေ ၊ ငှက် (သမ္ဗန်)သမားတွေ စုဝေးစားသောက်ရာ နေရပ် ဖြစ်သည်။ ဆိုင်တန်းများ နောက်ကျော၌ မီးရထားသံလမ်းရှိပြီး ဆိုင်ရှေ့ကား လှည်းလမ်းကြောင်း ဖြစ်သည်မို့ ဖုန်များ အလုံးအခဲနှင့် လွင့်ပျံ့ကာ ခရီးသွားရင်း မျောက်ဖြူကြီးတွေ လို ဖြစ်နေတတ်သည်။

ကျွန်မကြီးကြီး (ဖေဖေ အစ်မအရင်း)က မွေးဖွားသော မောင်နှမခုနစ်ယောက် စလုံး၏ အံ့ပင်နီကျန်ကျန်မှာ ဖုန်မှုန့်များ စုဝေးနေတတ်သည်။ ရေစည် တိုက်သော နွားလှည်းများ နှင့် မြင်းလှည်းများ က အမောင်းကြမ်းလှသည်။ တစ်ခါတုန်းက ကျွန်မမောင်ဝမ်းကွဲလေး “အောင်ထူး”နွားလှည်းရှေ့မှာ က်လျက်လဲသဖြင့် မျက်နှာတစ်ခြမ်း လှည်းတက်ကြိတ်ရာ ယနေ့ထက်တိုင် မျက်နှာတစ်ခြမ်းစောင်းလေးနှင့် ဖြစ်နေသည်။

ထိုမောင်လေးလည်းယခု တပ်မတော် မှ အရာခံမိုလ်အ ဖြစ် ပင်စင်ယူပြီး ကမာရွတ်လှည်းတန်းနေအိမ်တွင် နေကာ တက်စီမောင်းကာ စားသောက်နေထိုင်သည်။

မင်းဇံရပ် ကတော့ လူကုံထံရပ်ကွက် ဖြစ်သည်။ ဘိုးဘွားပိုင်မြေ၊ ခြံကြီး၊

ဝင်းကြီးများ နှင့် လယ်ယာကိုင်သီးနှံပင်များ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုး သူပျိုး ကြကာ၊ အချိတ်ပုဆိုးနှင့် ထဘီရက်လုပ်သော ရက်ကန်းလုပ်ငန်းပိုင်ရှင်များ လည်း နေထိုင်သည်။ ကျွန်မ အဘွားလေး။ အဒေါ်တချို့ က ရက်ကန်းစင်များ ထောင်ရာ အိမ်တိုင်းမှ အမျိုး သမီးတိုင်းလိုလို ရက်ကန်းရက်တတ်ကြသည်။ ကျွန်မငယ်ငယ်တုန်းက အဒေါ်သင်ပေးခဲ့သဖြင့် နှစ် နှစ်ကျ ထရံကွက် ပိုးလုံချည်ကို ရက်ကန်းခတ်ရာ တစ်ထွာခန့်မျှထိ ရက်လုပ်ဖူးပါသည်။

ယခုတော့ ကျွန်မကို မွေးဖွားချိန် မတိုင်မီကတည်းကပင် ကျွန်မတို့၏ အဘိုးအဘွားနှင့် သားသမီးမြေးမြစ်များ အောက်တကောင်းရပ်၌ ဆင်းရဲချို့ တဲ့စွာ နေထိုင်ကြပြီး တကောင်းရပ်ချင်း တူတာတောင် အထက်တကောင်းရပ်က လူနေအိမ်ခြေ၊ နေထိုင်မှု ပို၍ သန့်ပြန်သည်။ ‘မဟေသီ’စာတည်းချုပ် ဦးစောမြင့်နှင့် အစ်ကို သခင်သိန်းတန်ခေါ် ချစ်တီး (ရေး ခဲ့ပြီး)တို့ကို အထက်တကောင်းရပ်တွင် မွေးဖွားသည်။ ဖေဖေက သူ၏ ဇနီးအရာရှိသမီးမိုး နေအိမ်ကို အထက်တကောင်းရပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့လိုက်တာလည်း ဖြစ်မည် ။

ကျွန်မဖေဖေ၏ ညီတစ်ဝမ်းကွဲ ဦးလေးများ က ကျွန်မကို မကြာမကြာ စကြ၊ နောက်ကြသည်။ မခင်ဦးကို မွေးတာ နယ်နယ်ရရမှတ်သလား။ အောက်တကောင်းရပ် ‘စမွန်စု’ဟု မြှောက်ပေးကြလျှင် အဟုတ်ချည်းထင်ခဲ့ဖူးသေးသည်။ စမွန်စုဆိုသော နာမည် ကလေးကလည်း လှသည် မဟုတ်လား။ စင်စစ် စမွန်စုမှာ ဘုရားကျွန်းများ ၊ သင်္ဘောကြီးကူလီများ ၊ လူ့အောက်ဆုံးလွှာက လူတွေ နေသော နေရာ ဖြစ်သည်ကု ကြီးပြင်းမှ သိရသည်။ လူတွေ မှာ ဆင်းရဲမွဲတေလွန်းသဖြင့် ရာသီဥတုသုံးပါးမရွေး အပေါ်အကျီမဝတ်။ ကျောပြောင်ပြောင်နှင့် ကလေးလူကြီးနေလေ့ရှိကြသည်။ တကယ့်ကို ကျောမွဲလူတန်းစား။ လူတွေ မှာ ကုဋ္ဌနူနာနှင့် မျက်ခမ်းစပ် ရောဂါ နှစ် မျိုး လုံးကိုအမြဲမိတ်ဖွဲ့ရသည်။

ကျွန်မသည် ကျွန်မဇာတိရပ်ရွာကလေးကို တွေ့ မိတိုင်း ဖေဖေအယ်ဒီတာချုပ်လုပ်ခဲ့သော ရဲသတင်းစာနေရာမှ ကြေညာချက်လေးတစ်ခုကို အမြဲသတိရနေသည်။

‘အဆွေ...မြို့ ပေါ်မှာ ကားကြီးတစ်စီးစီးနေသော အခါ တောနယ်

တဲကုပ်လေးထဲမှာ ဆင်းရဲမွဲတေနေသော မြန်မာလူမျိုး များ ကို တွေ့ကြည့်ပါ။

[၂]

စင်စစ် ဖေဖေတို့ ဘိုးဘွားဘီဘင် အဆက်ဆက်သည် မျိုးကြီးဆွေကြီးတွေ ထဲက ဖြစ်သည်။ မျိုးကြီးမတ်ရာမျိုး ရိုး ဖြစ်သော ကြောင့်ဦးလေးတွေ အခေါ်တွေ က

“တို့အမျိုး က ဘုရားထူးခံတဲ့ အမျိုး ဟဲ့၊ ခင်ခင်ဦး ထူးစမ်း ဘုရားလို့”

“မထူးနိုင်ပါဘူး။ လူအချင်းချင်းကို...”

ကျွန်မက ရုတ်ချည်းချေပဲဖြစ်ပေ။ ဖေဖေ၏ ကလောင်အမည် ပင်လျှင် မိမိသည် ကြီးမြင့်သော အမျိုး အဆွေမှ ပေါက်ပွားခဲ့သူ တစ်ယောက် ဟူသော အထိမ်းအမှတ် မပျောက်စေရန် ရည်သန်၍ ယူခြင်း ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် မဟာဆွေသည် ကြီးမြတ်သော ဆွေတော် မျိုးတော် အဆက်အနွယ်။ သို့သော် ဆရာဇေယျက ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတိုက်တွင် ကျွန်မတို့သားသမီးတစ်တွေ နှင့် ဆုံစည်းခိုက် မဟာဆွေနာမည် အဓိပ္ပာယ်ကို မေးရင်းဆရာဇေယျက “ကြီးမြတ်တဲ့ မိတ်ဆွေ မဖြစ်နိုင်ဘူးလား၊ The Great Friend” ဟု အဖြေပေးသွားခဲ့တာကို ကျွန်မသဘောကျမိသေးသည်။ ဘာပဲ ဖြစ် ဖြစ် ကျွန်မဖေဖေ၏ အဖေဦးအောင်ငြိမ်း၏ မိခင် (မဟာဆွေ၏ အဘွား)သည် လှေသင်းအတွင်း ဝန် ဦးခြံမုံ၏ နှမရင်း ဖြစ်သည်။ ဤတွင် လှေသင်းအတွင်း ဝန် ဦးခြံမုံမှာ မဟာဆွေ၏ အဘိုး ဖြစ်ပြီး ကျွန်မ၏ ဘေး ဖြစ်ပြန်သည်။ သည်အကြောင်းကို စွယ်စုံကျမ်း၊ အတွဲ (၈) မ၊ အက္ခရာ စာမျက်နှာ ၄၄၈ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ကျွန်မတို့စာပေနယ်တွင် ထူးခြားသော တိုက်ဆိုင်မှု တစ်ရပ်ကစာရေး ဆရာ ကဗျာဆရာ မောင်သာနိုးသည် စစ်ကိုင်းသား ဖြစ်သည့်အပြင်တိုင်တာမင်းကြီး၏ မြေးအရင်းတော် သည်ဟုဆိုသည်။ လွန်ခဲ့သော ၅ နှစ် ၆ နှစ် ခန့်က ပညာရေး တက္ကသိုလ် ဒေါ်ကြည်လက်ဖက်ရည်ဆိုင် (စနေပိုင်း)၌ မန္တလေးက စာပေသမားများ စုဝေးမိကြသော အခါ မောင်စွမ်းရည်ကဆရာကိုသာနိုးကို လက်၌ ညှိုး ထိုးပြကာ

“ကိုသာနိုးက တိုင်တာမင်းကြီးရဲ့ မြေးအရင်းဗျ”

“ဟုတ်လား၊ ဒါဆို ကျွန်မအဖေရဲ့ အဘိုးတော် တာမို့ ကျွန်မရဲ့ဘေးလေ၊
ဆရာကိုသာနီးနဲ့ ကျွန်မနဲ့ တူအရီးတော် တာပေါ့”

ဆရာကိုသာနီးဆီက အဖြေထွက်မလာပေ။

မောင်သာနီးနှင့်ကျွန်မတို့သက်တူရွယ်တူလောက်ရှိကြတာမို့ တူအရီးဆိုလို့
တွန့်ဆုတ်နေသလား မသိ။ ကျွန်မက အလိုက်ကန်းဆိုး မသိစွာ ဆက်၍

“ဆရာက ကျွန်မရဲ့ ဦးလေးပေါ့။ ဦးလေးခေါ်ရမလား”

အားလုံးက ဝိုင်းရယ်မောကြသည်။ ဆရာကိုသာနီးက ပြုံး၍ သာနေသည်။
ကျွန်မကပင် ဆက်၍

“တိုင်တားမင်းကြီးက ကျွန်မဘေးဆိုပေမယ့် တိုက်ရိုက် မဟုတ်ဘူး။
ဘေးရဲ့အစ်ကိုပေါ့။ တိုင်တားမင်းကြီးရဲ့ညီ ‘ဦးပေစိ’ကမှ ကျွန်မဘေးအရင်း ဖေဖေရဲ့
အဘိုးရင်း”

ဦးပေစိသည် အလွန်ပင် ဆိုးသွမ်းသော လူ တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ကျွန်မ
ဘွားဘွားဒေါ်မြင်သည် သူ၏ ဖခင်ဦးပေစိနှင့် ပတ်သက်၍ ဘယ်လိုမှ ဂုဏ်ယူဖို့စိတ်မရှိပေ။
ကျွန်မတို့ ဘကြီး၊ ဦးလေး၊ အစ်ကို ဝမ်းကွဲများ ပေပေတေတေ ဆိုးနေလျှင် ဒေါ်မြင်က
‘ကိုပေစိမျိုး ရိုးဆက်သနော်’ဟု ညည်းရှာသည်။

တစ်ခါတစ်လေဖေဖေအရက်မူးအောင်သောက်ပြီးတစ်နေရာရာလဲနေသည်ကြားလျှင်
‘ကိုပေစိမြေးလေ၊ ဒီလိုပဲရှိရမှာ ပေါ့’ဆိုတတ်သည်။ ဖေဖေသည် ကျောင်းဆရာ၊ မူလတန်း
ကျောင်းအုပ်ဘဝ လူပျိုကြီး အဖြစ်နှင့်ပင် မူလကအရက်သေစာစားသောက်ခြင်းမရှိခဲ့။
ဖေဖေ၏ ဖေဖေဦးအောင်ငြိမ်းအရက်သောက်သော အခါအရပ်ကပြောကြဆိုကြသည်။

သားက ဘုရားဒကာ၊ ဖအေက ‘ဇိုးကြီး’။ ဖေဖေကြီး(ဦးအောင်ငြိမ်း)သည်
ဖေဖေကိုကြည့် နမူနာယူရင်း ရှက်လာသဖြင့် အရက်ပြတ်သွားခဲ့သည်။ ဖေဖေကြီး
အရက်ပြတ်ချိန်၊ ဖေဖေရန်ကုန်တစ်ခါတည်းပြောင်းအလာ။ အပေါင်းအသင်းများ နှင့်
အရက်သောက်တတ်လာ၏ ။ ဖေဖေကြီးခမျာ ရင်ဘတ်စည်တီး ဖြစ်ကာ ‘မောင်ဘရိန်ရယ်’ဟု

ညည်းညူရှာသည်။ မေမေကြီး ကတော့ “ကြီးမှ ဦးပေစိနဲ့ တူလာတာ” ဟုပြောသည်။

ဦးပေစိ ဆိုးပုံဆိုးနည်းမှာ မိုက်မိုက်ကန်းကန်းပင်။ အစ်ကို ဖြစ်သူတိုင်တားမင်းကြီး တိုင်းခန်းလှည့်လည်စဉ် မန္တလေးလမ်းကျယ်ကြီးများ ဆုံရာ လမ်းလေးခွ အလယ်တည့်တည့်တွင် ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်နေသည်တဲ့။ တိုင်တားမင်းကြီး တိုင်းခန်းအလှည့် လမ်းကို ရှင်းပေးကြရာတွင် ဦးပေစိတစ်ဦးသာ လမ်းမလယ်ခေါင်တွင် ငုတ်တုန်ကျန်လေသည်။ မင်းချင်းတွေ က ဦးပေစိကို ကန်ကျောက်ကာ တွန်းဖယ်လိုလည်း မရ။ ပေပေကပ်ကပ်လိုပဲနေသော ခန္ဓာကိုယ်ကို ဒရွတ်ဆွဲ၍ ဖယ်ထုတ်သည်။ သူမူရင်းနေရာသို့ မရောက်ရောက်အောင် ပြန်လာသည်။ တိုင်တားမင်းကြီး အမိန့်နှင့်ထိုးကြ၊ ထောင်းကြ၊ ရိုက်ကြလည်း နှာခေါင်း၊ ပါးစပ် သွေးအယိုယိုနှင့်ပေကပ်နေသည်။

“ဒါလောက်ခေါင်းမာလှချည့်။ ဘယ်သူတုန်း၊ ငါရှေ့တော် မှာ က်ခေါ်ခဲ့စမ်း”

မင်းချင်းများ က တိုင်တားမင်းကြီး ရှေ့မှာ က် အတင်းဆွဲခေါ်လာကြသည်။ ဦးပေစိသည် ဘယ်လိုမှ အလျှော့ပေးချင်ပုံမရသော ထုံပေပေမျက်နှာနှင့် တိုင်တားမင်းကြီးရှေ့မှာ က် ရောက်လာသော အခါ

“ဟဲ့ နင်ဘယ်သူလဲ”

“ပေစိပါဘုရား”

“ဟေ့...ပေစိ။ မိုက်လှချည့်လား။ ကိုယ့်ကိုယ်များ အနာခံလို့။ မင်းကို အာဏာဖီဆန်ရင် အသတ်ခံရမယ်ဆိုတာ နားမလည်ဘူးလား”

“နားလည်ပါတယ်ဘုရား။ ထောင်းလျှင်ကြေ၊ သတ်လျှင်သေရမည့်သူပါဘုရား”

“ဟယ်...ဒါနဲ့တောင် ဇွတ်ပေနေရသလား။ ဘာအလိုရှိသလဲ။ လျှောက်တင်စမ်း”

“နောင်တော် ကို ဖူးမြင်ချင်လို့ပါဘုရား”

“ရိုးရိုးသားသား အခွင့်တောင်းယူရင် နင့်ကို ဘယ်သူ အတွေ့မခံဘဲ နေမလဲ။ ဖူးမြော်ချင်တာ အကြောင်းကိစ္စ ရှိသလား”

“မရှိပေါင်ဘုရား”

“ဒါနဲ့များ ဘာလို့ ဒီလောက်အနာခံနေရသလဲ”

မိန့်ကြားတော် မူပြီး ဦးပေစိ အလုပ်အကိုင် မေးလေသည်။ ကျွမ်းလုပ်ကိုင် စားသောက်နေတာကို သိရသဖြင့် ဒါလောက်မိုက်ကန်းကန်း လူ့ထောင်မှူး ‘ခန့်တာ ကောင်းပါတယ် ဆုံးဖြတ်ပြီး အလုပ်ပေးလိုက် လေသည်။ ထိုစဉ်တုန်းက ပဒေသရာဇ်၏ လက်မရွံ့အာဏာပါးကွက်သားဟူ၍ ထောင်အလုပ်၊ တန်းအလုပ်ကို ဘယ်သူမှ မလုပ်စေချင်ပေ။ မေမေကြီးသည်သူ့ဖခင်၏ အလုပ်အကိုင်အကြောင်းကို ဘယ်တော့မှ ထည့်သွင်းပြောဆိုခြင်းမရှိခဲ့ပေ။

ကျွန်မတို့ ဦးလေး ဦးစိန်မောင် (ဖေဖေညီတစ်ဝမ်းကွဲ၊ နန်းရှေ့ဝင်းဝင်းမြင့်တို့ဖေဖေ)၁၀ တန်းအောင်ပြီးနောက် ထောင်မှူး အလုပ်လျှောက်ရာတွင် ဖေဖေက

“မင်းနှယ်ကွာ လုပ်စရာ ရှားလို့”

ကန့်ကွက်သေးသည်။ ဦးလေးဘက်လည်း အလုပ်က ရလှလှတွင် အတော် ခရီးရောက်နေပြီမို့ ဖေဖေအနေနှင့် ဆက်မပြောသာပေ။ သို့သော်လည်း ဦးလေးသည် ထောင်မှူး ဘဝ၊ ထောင်ပိုင်ကြီးဘဝအထိ သူများ ထက် ထူးကဲစွာ ထောင်သားများ ချစ်ကြသော ထောင်မှူး ဖြစ်လာတော့ ဖေဖေကျေနပ်သွားသည်။ ဦးလေးနှင့်အတူတူ အလုပ်ဝင်သော စာရေး ဆရာရန်အောင်မောင်မောင် အကြောင်း ဖေဖေသိလျှင်

“ဒီလို လူမျိုး တွေ လည်း ဒီနေရာမှာ လိုတာပဲ”

ဟု ပြောလာပြန်သည်။

[၃]

ကျွန်မမန္တလေးမှာ နေတုန်းက ဆွေတွေ မျိုး တွေ စုဝေးလျှင် ဦးပေစိအကြောင်း ငြင်းကြခုံကြပြန်သည်။ လသာသော ညတွေ မှာ လမ်းလျှောက်ကြတော့

လမ်းဆုံလမ်းခွရောက်တိုင်း ဦးပေစီအကြောင်း ပြောရင်း ရယ်ပွဲပွဲကြသည်။ ဦးပေစီရဲ့ စရိုက်၊
မိုက်ကန်းတာတွေ ဟာ ကျွန်မတို့ဖေဖေကနေကျွန်မအထိ ပါလာတာ တွေ့ရတယ်ဟု
ဝေဖန်ကြသည်။ မြန်မာစကားပုံတွေ မှာ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဝိရောဓိ ဖြစ်နေတတ်သည်။
ကြောက်တက်ရင် ဝန်ကင်းတဲ့၊ တစ်မျိုး ကတော့ ကြောက်လှောင်လွှဲ၊ ရဲလှောင်မင်း ဖြစ်တဲ့၊
မဟာဆွေကြီးဟာဦးပေစီအမွေ ဆက်ခံလို့ ခိုးခိုးဒေါက်ဒေါက် ရဲရဲတောက် မဟာဆွေ
ဖြစ်လာတာပေါ့ဟု သူ့မိတ်ဆွေတွေ က ဆိုလာပြန်သည်။

ဖေဖေသည် ရပ်ကွက်လူငယ်များ နှင့် နိုင်ငံရေး

အသင်းအပင်းတည်ထောင်တော့ ရပ်ကွက်လူကြီးတွေ နှင့် သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်တွေ က
မျက်စိနောက်သည်ထင်ရဲ့ ။ ဖေဖေကို အလယ်တန်းပြကျောင်းအုပ်အလုပ်မှဖြုတ်ပစ်ကြသည်။
သည်တုန်းက ကျွန်မ မေမေက ကျွန်မကို ကိုယ်ဝန်ဆောင်ဆဲ။ ကျောင်းသား မိဘတွေ က
ဆန်တွေ ၊ ဆီတွေ လာလှူလည်း လက်မခံ။ “ခင်ဗျားတို့ အားကိုးနဲ့ ကျုပ်ရပ်တည်နေနိုင်တယ်
ထင်ဦးမယ်။ ပြန်ယူ သွားပါ” ဖေဖေက ဆန်အိတ်တွေ ရော၊ ဆီပုံးတွေ ရော ပြန်ပေးလိုက်
သည်။

ကျွန်မမေမေမှာ ကျွန်မကိုယ်ဝန်ကြီးနဲ့ ဂျုံကြမ်းနှင့် ချာပါတီမုန့် မနက်ပြန် ညပြန်
လုပ်စားရရှာသည်။ ဒါကြောင့် ကျွန်မကို မွေးပြီးတော့ဖေဖေက ‘ချာပါတီမလေး’ နာမည် နှင့်
ဝတ္ထုရှည် သူရိယမဂ္ဂဇင်းတွင် ရေး ဖူးသေးသည်။ သည်တုန်းက ကျွန်မတို့ မိသားစု
ရွှေဘိုအပိုင် ဝက်လက်မြို့ မှာ ။

ကျွန်မမီးဖွားခါနီး မှ မေမေ့ကို စစ်ကိုင်းသို့ ပို့လိုက်သည်။ ဖေဖေ ကတော့
ဝက်လက်မြို့ တွင် ရှိနေဆဲ။ ကျွန်မကို မွေးပြီးမှ ဖေဖေ စစ်ကိုင်းသို့ ရောက်လာခဲ့သည်။
ဖေဖေစောစောပိုင်းကတည်းက အလုပ်ပြုတ်တာမတရားဘူးဟူ၍ စာပြန်တင်တော့
ဖေဖေခင်ဦးမြို့ တွင် အလုပ်ပြန်ရသည်။ ကျွန်မကံကောင်းသည်ဟု အားလုံး
တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း ‘ခင်ဦး’(ဝါ) မခင်ဦးဟု နာမည် နှင့် မှည့်ကြသည်။
သူရိယဦးသိမ်းမောင်က ရန်ကုန်မှနေ၍ ကျွန်မ နာမည် နှင့် ပတ်သက်၍ တခုတ်တရ

“မခင်ဦးဆိုတာ ရိုးလွန်းတယ်။ ‘ခင်ခင်ဦးလို့ မှည့်ပါ” ဟု အကြံဉာဏ်စာနှင့်

လှမ်းပေးသည်။ ကျွန်မကို ဆွေမျိုး တွေ ရော ဖေဖေမိတ်ဆွေတွေ
ရောက 'ခင်ခင်ဦး'ဟုခေါ်ကြသည်။ သို့သော် ဖေဖေကျောင်းဆရာ အလုပ်ဆက်မလုပ်တော့။

မန္တလေး နော်မန်ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းမှ ဆရာ ဖြစ်လက်မှတ်ကို ဆွဲဖြုတ်ကာ
မီးထဲပစ်ထည့်လိုက်ပြီး

“ဒါရှိရင် ကျွန်သက်ရှည်နေဦးမယ်။ သွားရော့”

ကျွန်မ မေမေရော ကြီးကြီးနှင့် ဖေဖေသူငယ်ချင်းတွေ ရော ဝိုင်းဆွဲတော့
အချိန်မမီတော့။ ဆရာ ဖြစ်လက်မှတ်လေးသည် ပြာအ ဖြစ် တွန့်လိမ်သွားရာပေပြီ။
မေမေကြီးသာ သိလျှင်တော့ “လုပ်လိုက်စမ်းကွယ့်။ ကိုပေစီမြေးရဲ့ ” ဟု ပြောနေမည်
လားမသိ။

စစ်ကိုင်းမြို့ အောက်တကောင်းရပ်က တဲအိမ်ကလေး
မီးဖိုထဲကမီးတောက်ထဲမှာ ဆရာ ဖြစ်လက်မှတ် (ဝါ)
ထမင်းအိုးလက်မှတ်လေးတော့မီးတောက်ဝါးမျိုသွားပြီ။

ပြန်တွေ့ :တော့ လူငယ်ကဗျာဆရာတစ်ဦး၏ ကဗျာတစ်ပုဒ်ကိုကျွန်မ
သတိရနေမိသေးသည်။

“မြနန္ဒာ

နေညိုညိုရစ်ကာသန်းတော့” တဲ့

ရွှေမန်းတောင်ရိပ်မှာ

လွမ်းစရာ ကျန်းမာ

သံမဏိလိပ်ပြာ

ပျံသန်းလာတာ

ကျွန်တော် တို့မြင်တယ်”

ဒိုင်ယာရီ ၃

[၁]

စစ်ကိုင်း အထက်တကောင်းရပ် အိမ်ရှေ့၊ မန်ကျည်းပင်များ အောက်
ဘူးစင်အနီးမှ ကွက်ပစ်ပေါ်တွင် ထိုင်ကြလျက်၊ ညည ကျွန်မတို့ မောင်နှမတစ်တွေ
ပုံပြောတမ်း ကစားကြသည်။ မျက်တောင်ခတ်နေသော ကြယ်ရောင် လဲ့လဲ့အောက်တွင်
ကျွန်မတို့ ပုံပြောတမ်း ကစားကြဆဲ။ စစ်ကားကြီးများ စစ်ကိုင်းတံတားပေါ်မှ ဖြတ်သွားလျှင်
မြေငလျင်လှုပ်သလို မြေကြီးမှာ တုန်ခါနေသည်။ စစ်ကိုင်းတံတားကြီးများ နှင့် နီးသော
အရပ်မို့လား မသိ။ ဂျိန်းကန်အသံနှင့် တသိမ့်သိမ့် လှုပ်သလို ထင်ရသည်။ ဂျပန်တွေ
မြန်မာပြည်အဝင်မဟာမိတ်များ ဆုတ်အခွာတွင် စစ်ကားကြီးများ ပေါ်မှ
သြစတြေးလျစစ်သားများ ၊ (လူကြီးတွေ ပြောပြ၍ သိရသည်) ဗြိတိသျှစစ်သားများ ၊
ဂေါ်ရာစစ်သားများ ၊ တရုတ်ကူမင်တန် စစ်သားများ နှင့် မန်ချူး ရီးယားစစ်သားများ
လောရီကားကြီးပေါ်တွင် သေနတ်ကိုယ်စီကိုင်လျက် အသင့်အနေအထားနှင့်
လိုက်ပါလာသည်ကို ကျွန်မတို့ ရေချိုး ဆိပ်မှ လှမ်းမြင်နေရသည်။ လူကြီးတွေ က
ကျွန်မတို့ကလေးတွေ ကို ရေကြာကြာ ချိုး ခွင့်မပေး။ အရွယ်ကောင်းမိန်းကလေး အိုအိုပျိုပျို
များ ကို အပြင်သို့ လုံးဝ ထွက်ခွင့်မပေးပေ။

မြို့ တွင် ၊ ကြီးစိုးနေသော ကူမင်တန်စစ်သားတို့သည် မိန်းကလေးများ ကို
အဓမ္မကျင့်ပြီး လုံ့လနှင့် ထိုးသတ်ပစ်သည်ဆိုသော သတင်းများ ကိုမကြာမကြာ
ကြားနေရသည်။ စစ်အပြီးတွင် ရန်ကုန်မြို့ ရုပ်ရှင်ရုံ၌ 'မိန်းမနှစ် ယောက်' (The Two
Women) ဆိုသော ရုပ်ရှင်ကား (ဆိုဖီယာလော့ရင့်ပါဝင်သည်) ပြသော အခါ မေမေနှင့်
အဒေါ်များ သည် ပြီးဆုံးအောင်မကြည့်ရက်ကြပေ။

ကျွန်မတို့ မျက်စိရှေ့တွင် ပင် စိတ်မချမ်းမြေ့ဖွယ်ရာ အ ဖြစ်အပျက်တစ်ခုက
ကလေးငယ်တစ်ဦး၏ စက်ဘီးကို ကူမင်တန်စစ်သားက လုယူသော အခါ ကလေးက ငိုယိုကာ

ကူမင်တန်စစ် သားကို ကန်ကျောက်သဖြင့်ကလေးကို သေနတ်ဖြင့် ပစ်သတ်လိုက်သည်။
ကလေး၏ မိခင်ကငိုယိုကာတောင်းပန်လိုက်သည်ကိုပင် လက်လှမ်းမမီလိုက်။ စစ်သားများ
ထွက်ခွာသွားကြသော အခါအသက် ၃၀ ကျော်မိခင်သည် ၁၀နှစ် သားအရွယ်
သွေးစက်လက်နှင့် ကလေးငယ်၏ အလောင်းကို ပိုက်ကာ ကျန်ရစ်သည်။
ထို့ကြောင့်ကျွန်မတို့အထက် တကောင်းရပ် ခြံဝင်းရှေ့လှံစွပ်တပ်သေနတ်များ နှင့်
မဟာမိတ်စစ်သားများ ရောက်လာလျှင် အိမ်တံခါး၊ ခြံဝင်းတံခါးများ ပိတ်ကာအိမ်တွင်
ပုန်းအောင်းနေကြရသည်။

ကျွန်မတို့ မန်ကျည်းပင် အုပ်အုပ်တွေ အောက် ဘူးစင်အနီးမှ ကွပ်ပစ်ပေါ်တွင်
ပုံပြောတိုင်း သေနတ်သံ တစ်ဖောက်ဖောက်ကို ကြားနေရသည်။ ကျွန်မတို့ ဖေဖေကြီး
ဦးအောင်ငြိမ်း၊ ဘဘကြီး ဦးဘတင် (ကြီးကြီးခင်ပွန်း)နှင့် ဖေဖေတို့က
တောက်တစ်ခါကဲခါကဲနှင့် ဖြစ်နေကြသည်။ ကျွန်မတို့ကလေးများ ကား
ဘာမှလေးလေးနက်နက် မစဉ်းစားမိကြ။

မောင်နှမ စုစုပေါင်း ၉ ယောက် တွင် အကြီးဆုံးမှာ ကိုကြီးကိုအေးဖေ ဖြစ်သည်။
နောင်တွင် သူသည် သထုံသူ မမအေးစိန်နှင့် အိမ်ထောင်ကျကာ မမစိန်၏ အစီအမံများ နှင့်
အမှုိုက်များ ပြည့်နှက်နေသော ရွှေဘုံသာလမ်းတိုက်ခန်းကို ရှင်းလင်းသန့်စင်ကာ
တိုက်ခန်းမရှေ့ လက်ဖက်သုတ်၊ ဂျင်းသုတ်ရောင် ရမှ ယခု ‘ရွှေဇီးကွက်’
စားသောက်ဆိုင်ဖွင့်ထားသည်။

ကိုကြီးသည် တပ်ရင်း ၅ တပ်ကြပ်ကြီးဘဝ မြင်းအနင်းခံရ၍ ခူးတွင်
ဒဏ်ရာရပြီး ရုံးချုပ်တွင် အမှု ထမ်းရသည်။ အရာခံဗိုလ်ဘဝဖြင့်တပ်မှ ပင်စင်ယူလိုက်သည်။
အစ်ကို ဦးစောမြင့်၏ တပည့်ရင်း ဖြစ်သည်။ သူ့အကြောင်းကို ကျွန်မ “ကံကော်ဦး”ဝတ္ထုတွင်
ထည့်ရေး ဖူးသည်။ နောက်ကိုကြီး ကိုအေးငွေ (ကွယ်လွန်)သူ့အကြောင်း “မြပဝါ”လုံးချင်းဝတ္ထု
တွင် ရေး ခဲ့ဖူးသည်။ ကိုကို ကိုဖေစိန် (ကွယ်လွန်၊ “လွင်” ဝတ္ထုမှဇာတ်လိုက်)၊ အမလေး၊
အမိလေး (ကွယ်လွန်)၊ ကိုလေးမောင်၊ ကိုအောင်ထူး၊ (အရင်လရွှေမဂ္ဂဇင်းတွင် ရေး ခဲ့ပြီး) တို့
၇ ယောက် နှင့် ကျွန်မတို့ ညီအစ်မနှစ် ယောက် ပေါင်း ၉ ယောက် စုစည်းမိကြသည်။

ဝမ်းကွဲဆိုသော်လည်း မောင်နှမအရင်းအချာလို နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။

ဖေဖေတွင် လက်ရှိ မောင်နှမ သုံးယောက် ရှိသည့်အနက် ကြီးကြီးဒေါ်စိမ်းမေက အကြီးဆုံး၊ ဖေဖေက အလတ်၊ ဒေါ်ဒေါ် ဒေါ်စိမ်းမြကအငယ်ဆုံး ဖြစ်သည်။ သစ်သားနှစ် ဆောင်ဖြိုင် နှစ် ထပ်အိမ်ကြီးတွင် ဖေဖေကြီး၊ မေမေကြီးအပါအဝင် အိမ်သားစုစုပေါင်း ၁၆ယောက် ဖြစ်သည်။ သည်အိမ်ထောင်စုတွင် ဘဘကြီး ဦးတင်က လှည်းထောင်၍ သူကိုယ်တိုင်လည်းလှည်းမောင်းကာ စီးပွားရေး ထူထောင်သည်။ ကြီးကြီးက ဘဘကြီးနှင့် တွဲလျက် လိုက်ပါကာ တစ်ခါတစ်ခါ လှည်းဝင်မောင်းသည်။ ကြီးကြီးက အရပ်ထောင်ထောင်မောင်းမောင်းနှင့် ယောက်ျား တစ်ယောက် လို စွမ်းစွမ်းတမံ လုပ်ကိုင်တတ်သည်မို့ သူ့ကိုအရပ်သားများ က 'ကိုစိမ်းမေ'ဟု ခေါ်ကြသည်။ ကျွန်မတို့ အရွယ်ရောက်လာသော အချိန်တွင် ကြီးကြီးက ရန်ကုန်လာလည်တော့

“ကြီးကြီးကမှ ကြီးကြီးမောင်ရဲ့ ဇာတ်လိုက်မင်းသမီး။ ညည်းတို့တွေ က ဂျာလေးတွေ ”

မကြာမကြာ စတတ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့သည် အရွယ်ရောက်ကြီးပြင်းလာသော အခါ ငယ်စဉ်တုန်းကလို ထွားကျွင်းခြင်း မရှိတော့။ ကြီးကြီး၏ သမီး အစ်မလေး၊ အမိလေးတို့က ကျွန်မတို့ ညီမတွေ ထက် ထွားကျွင်းသည်။ ကျွန်မက နည်းနည်း မခံချင်သဖြင့်

“ခင်ခင်ဦးကို ဖေဖေက သိုင်းသင်ပေးထားတာပဲ။ ထွားကျွင်းဖို့မလိုပါဘူး။

“အံ့မယ်။ ညည်း အားကစားကျတော့ အမြင့်ခုန်၊ အလျားခုန်တွေ မှာ ရှုံးရော မဟုတ်လား”

ကြီးကြီးက မေမေဘက် မျက်စိမှိတ်ပြကာ ကျွန်မတို့ကို နောက်ပြန်သည်။ ကြီးကြီးပြောတာ မှန်လည်း အမှန်ပင်။ ကျွန်မ ၁၄ နှစ် အရွယ်ပါဝင်ခဲ့သော ဦးလေးဇော်ဝိတ် တော် ဘုရားကြီး (သီပေါမင်း မြေးအကြီးဆုံး) ဇနီး ဒေါ်ခင်ကြည်တို့ အားကစားအဖွဲ့တွင် ခြေတံရှည်သော မိန်းကလေးများ သာ အမြင့်ခုန် အလျားခုန်တို့တွင် ဗိုလ်စွဲတတ်ကြသည်။ ကျွန်မတို့ မောင်နှမတွေ ပုံပြောကြသော အချိန်တွင် ကိုကြီးက ၁၄ နှစ် နှင့် ၅ပေ

လက်မလောက်ရှိနေပေပြီ။ ခုကိုကြီးတို့ ညီအစ်ကို အရပ်မောင်းတွေ က ၅ပေ ၁၀ လက်မ နီးပါး ရှိကြသည်။ သူတို့ အညာမှာ အနေများ ကြသူမို့ ပဲကိုထည်လဲစားကြသည်။ ကျွန်မတို့ ညီအစ်မတွေ က ပဲ မကြိုက်ကြပါ။ ပြီးနောက်ဖေဖေရော၊ မေမေရော၊ အရပ်ပုတာကြောင့်လည်း ဖြစ်မည် ထင်သည်။

[၂]

ကျွန်မတို့ ပုံပြောရင်း တစ္ဆေကို စတင်ကြောက်လန့်သည်ကို ဖေဖေက နှစ်သက် ခြင်း မရှိပါ။ ကျွန်မတို့ ငယ်ငယ်တုန်းက တစ္ဆေကြောက်၊ တစ္ဆေကို မြင်ဖူးချင်ကြသော ကလေးများ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ကျွန်မညီမ ‘အေး’ဆိုလျှင် ကျွန်မတို့ ကြည့်မြင်တိုင် ကျောင်းကြီးလမ်းနေစဉ်က ဘယ်သူများ က တစ္ဆေသူရဲအကြောင်းကို ပြောလိုက်သည်မသိ။ အသက် ၃ နှစ် အရွယ်သာရှိသေးသော ကလေးငယ်က

“တစ္ဆေကြည့်မယ်၊ တစ္ဆေကြည့်မယ်၊ ပြပါ။ ပြပါ”

ငိုယိုပူဆာသဖြင့် ကျွန်မတို့ကို ထိန်းကျောင်းသော ဦးလေးညိုကအေးကို ပခုံးပေါ်ထမ်းကာ ပိတောက်ပင်လမ်း၊ ပန်းပင်ကြီးလမ်းတို့ဘက်ထွက်လျှောက်ကာ

“တစ္ဆေဆိုတာ တကယ်မရှိဘူး သမီးရဲ့။ ။ ဟိုမှာ ကြည့်ရှိသလား”

“ဟင့်အင်း မရှိဘူး”

“အေး မရှိဘူးနော်”

ညီမက ပြုံး ပြုံး ရယ်ရယ်နှင့် ဦးလေးညိုပခုံးထက်တွင် ပါလာသည်။ ဖေဖေသည် ကျွန်မကို တစ္ဆေမကြောက်တရားဟောကာ ကမ္ဘာနှင့်မြန်မာ့အာဇာနည် ပုံပြင်များ ကို ပြောပြတတ်သည်။ ဂျပန်ခေတ်တုန်းက ဖေဖေသည် အသက် ၂၀အရွယ်လူငယ်များ နှင့် အလောင်းအစားလုပ်၍ ကျွန်မတို့ညီအစ်မတွေ ကို သချိုင်းသို့ သွားစေသည်။

လမိုက်သော ည၌ ကျွန်မတို့ ညီအစ်မနှစ် ယောက် သန်းခေါင်ကျော်အချိန်တွင် ဗဟန်းခရစ် ယာန်သံချိုင်းသို့ ရောက်ခဲ့ဖူးကြသည်။ လူကြီးများ

မယောင်မလည်လိုက်လာသည်ကို ကျွန်မတို့မသိ။ ညီအစ်မ နှစ်ယောက် လက်တွဲ ကာ
ရောက်လာကြသည်။ ကျွန်မတို့ရှေ့က တွန့်ဆုတ်တွန့်ဆုတ်နှင့် အသက် ၂၉-၂၀ အရွယ်
ယောက်ျားလေး နှစ်ယောက် ။

“လာလာ ညီမလေးတွေ ၊ သင်္ချိုင်းတံခါးပေါက်ပိတ်ထားတယ်”

စင်စစ် ခရစ်ယာန်သင်္ချိုင်းတွင် တံခါးပေါက်မထားဘဲ အဝင်ဝတွင် မုခ်ဝ (Arch)
လိုသဏ္ဌာန်လုပ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ မှတ်မှတ်ရရ စက်သေနတ်မှန်ထားသော
လူသေအလောင်းနှစ်လောင်းကို အပေါက်ဝတွင် ပစ်ထားသဖြင့် အပုတ်နံ့တထောင်းထောင်း
ရနေသည်။ အလောင်းတွေ ပိုစိုးပက်စက် ဖြစ်နေပုံကို ကြယ်ရောင် အောက်တွင်
လှမ်းမြင်နေရသော အခါ ကျွန်မမှာ နည်းနည်း တုန်လှုပ်မိသော်လည်း ညီမအေးက
ကျွန်မထက်ပို၍ သတ္တိကောင်းသည်။ ရှေ့သို့ စိုက်စိုက်နှင့်သာသွားနေသည်။ နောက်
လက်နှိပ်ဓာတ်မီးကိုယ်စီနှင့် လိုက်လာကြသော ဖေဖေတို့အဖွဲ့နှင့် ဆုံမှ ကျွန်မတို့
လှည့်ပြန်လာကြသည်။

ကျွန်မတို့ စစ်ကိုင်းတွင် နေစဉ်က ဖေဖေက သူ့အဖွဲ့ လူငယ်များ
ကိုလည်းကောင်း၊ ကျွန်မတို့ မောင်နှမတစ်တွေ ကိုလည်းကောင်း မေးခဲ့သော မေးခွန်းတစ်ခု
ရှိသည်။

“လူဆိုတာ သေရမှာပဲ။ ခုကိုယ့်ကို ရန်သူက သတ်တော့မယ်။ ဥပမာ သတ်ခါနီး
ဆဲဆဲ ကြောက်ကြောက်လန့်လန့်နဲ့ ငိုပြီးသေမလား။ ရဲရဲကြီးပြုံး ပြုံး သေမလား။ သေတော့
သေမှာ နော် ဘယ်လိုသေမလဲ”

“ရဲရဲကြီးသေမယ်” ကလေးတွေ က ဖြေသည်။ ကျောင်းဆရာမေးသော
မေးခွန်းကို ကလေးတွေ က ခပ်လွယ်လွယ် ဖြေလိုက်တာမျိုး လည်း ဖြစ်ချင် ဖြစ်မည် ။

ဖေဖေပြောခဲ့ဖူးသော အာဇာနည်ပုံပြင်များ အနက် ကျွန်မတို့ စွဲလမ်းခဲ့သည်မှာ
လီနင်။ အာရေဗျလောရင့်၊ ဂျီဆေရီဇော်၊ ရိုမဲလ်၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ကိုအောင်ကျော်တို့
ဖြစ်ပါသည်။

ဂျီဆေရီဇော်သည် ပစ်သတ်ခံရသော အခါ ခေါင်းငိုက်စိုက်မှော က်ချက် မသေဘဲ၊ ခေါင်းမော့နောက်လှန်သေသည့်အကြောင်းကို ကျွန်မ သဘောကျလှသည်။ ကျွန်မတို့ ၁၀ တန်း ကျောင်းသူများ အရွယ်တွင် လီနင်တို့၊ အာရေဗျလောရင့်တို့ ရိုမဲလ်တို့ပုံတွေ ကို အနောက်တိုင်းမဂ္ဂဇင်းများ မှ ရှာဖွေကာဗလာစာအုပ်တွင် ကပ်ရသည်က အမော။

ဂျာမန်စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရိုမဲလ်စာအုပ်တွေ ကို ကျွန်မနှစ် ပေါင်းများ စွာ လိုက်လံ ရှာဖွေ ဖတ်ခဲ့ဖူးသည်။

“တိုင်းပြည်က ပေးအပ်တဲ့ တာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် ထမ်းဆောင်နိုင်ဖို့ ငါတစ်သက်လုံးကြိုး စားခဲ့တယ်။ ခုလည်းပဲ ကြိုး စားဆဲပဲ။ ငါဆုံးဖြတ်ပြီးတဲ့အတိုင်း တိုင်းပြည်အပေါ် သစ္စာရှိရှိနဲ့ အသေခံမှာ ပဲ”

ရိုမဲလ်၏ “အကောင်းဆုံးခံစစ်သည် တိုက်စစ်သာလျှင် ဖြစ်သည်” ဆိုသော စကားကို ကျွန်မအကြိုက်ဆုံးပင်။ ရိုမဲလ်သည် အရည်အသွေးပြည့်ဝသော စစ်သားကြီး တစ်ဦးပင်။ သူနှင့် ပတ်သက်သော စရိုက်အတော် များများ ကျွန်မ၏ လုံးချင်းဝတ္ထု ‘တို့တိုင်းဌာနီ’ မှ ဇာတ်ဆောင် ‘ကိုသူရ’တွင် စိမ့်ဝင်တာကို ကျွန်မ သတိထားမိသည်။ ရိုမဲလ်သည် ဆေးလိပ်လည်းမသောက်တတ်။ သေရည်သောက်စားခြင်းလည်း မပြု သည့်အပြင် မိမိချစ်သူနှင့် တရားဝင်စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းခြင်း မပြုရသေးသော်လည်း တရားဝင်စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းပြီးသည့်အလား မှတ်ယူထားသူ ဖြစ်လေရာ စစ်တပ်များ တပ်စွဲထားသော မြို့ များ တွင် ရှိတတ်မြဲ ဖြစ်သည့်အခါ ပျော်ပါးမှု မျိုး ကိုစိတ်ဝင်စားခြင်း အလျဉ်းမရှိ။ သူသည် စည်းကမ်းမဲ့နှင့်တာဝန်ပေါ့လျော့မှု များ ကို သည်းညည်းခံတတ်ခြင်း မရှိကြောင်းကို သူ့ပတ်ဝန်းကျင်ကအကဲခတ်မိကြသည်။ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှု ကို ခုံမင်တတ်သူ မဟုတ်ကြောင်းဆိုသော အချက်ကို ကျွန်မသဘောအကျဆုံး ဖြစ်သည်။

ရိုမဲလ်၏ သေနင်္ဂီဗျူဟာမှာ လူအင်အား အနည်းငယ်နှင့် ရန်သူစစ်ကြောင်းထဲသို့ လျှပ်တစ်ပြတ် ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်သော နည်း ဖြစ်သည်ဆိုသည့် အချက်ကလည်း အားကျဖွယ်ပင်။

“ရီမဲ (လဲ)ရဲ့ အင်အားဟာ မြင်းတစ်ကောင်ရဲ့ အင်အားနဲ့ ညီမျှတယ်။ သူ့လိုလူတွေ ခဲပေခြင်းများ။ ကျုပ်ဖြင့် တွေ့ကို မတွေ့ဖူးပါဘူး။ အစားအသောက် အအိပ်အနေအစားမှာ ဇီဝကြောင့်တတ်တဲ့လူမဟုတ်ဘူး။ သူ့ထက် အသက် ၂၀-၃၀ ငယ်တဲ့ သူတွေတောင် သူ့ကိုတုပြီးအမောအပန်း မခံနိုင်ဘူး။ သူကချည်း အနိုင်ပိုင်းတာပဲ။ သူ့ကိုယ်သူလည်းမသက်ညှာဘူး။ သူများ ကိုလည်း ညှာရမှန်းမသိတဲ့လူ မဟုတ်ဘူး။ အကြမ်းမှာ တော့ ကမ်းကုန်ပဲဗျာ”

သူသည် နပိုလီယန်ကဲ့သို့ပင် မိနစ်အနည်းငယ်မျှမှေးစက်ရုံဖြင့်လည်းကောင်း၊ မော်တော် ကားအတွင်းတွင် တစ်ငိုက်မျှ အိပ်ရုံဖြင့်လည်းကောင်း၊ တင်းတိမ်လေ့ရှိပြီး၊ သို့တဒင်္ဂအိပ်စက်ရာမှ နိုးလာလျှင်လည်း သုန်သုန်မှု နိမ့် နိမ့် မရှိ။ ပကတိ လန်းလန်းဆန်းဆန်း ကြည်ကြည်လင်လင် နေတတ်သူ ဖြစ်သည်။ ရီမဲလ်လက်အောက်တွင် အနီးကပ် အမှုထမ်းရသော အရာရှိများ မှာ များသော အားဖြင့် ရီမဲလ်ကဲ့သို့ တန်းတူရည်တူ မလုပ်ကိုင်နိုင်သူက များသည်။ သူမနက် ၆ နာရီက ထွက်တဲ့ခရီး၊ နာရီပြန်တစ်ချက်တီးမှ ပြင်သစ်ကမ်းရိုးတန်း စစ်စခန်းရောက်ကာ စစ်ဆေးပြီး နေ့လယ်စာမစားဘဲ ပြန်ထွက်၊ နောက်စခန်းတစ်ခုကို ည ၇ နာရီကျမှ ရောက်တာ ကွန်ဖရင့်ထိုင်သေးသည်။ ရှစ်နာရီကျမှ ညစာစား (တစ်နေ့လုံးအတွက် တစ်နပ်ပဲ) ည ၉ နာရီကျ ဆက်အလုပ်လုပ်သေးသည်။ သူနှင့်အတူ လိုက်ပါလာသော အင်ဂျင်နီယာချုပ် ကတော့ ဟန်မဆောင်နိုင်တော့ဘဲ အိပ်ပျော်သွားသည်။ ကျွန်မသည် ဗိုလ်သူရကို ဖန်တီးရာ၌ ရီမဲလ်၏ အငွေ့အသက်တွေ အများကြီးပါသည်ဟု ကိုယ့်ကိုကိုယ် ယူဆမိပါသည်။

[၃]

စစ်ကိုင်းမြို့ သည် ကျွန်မအတွက် အမှတ်တရ ကျောင်းကြီး တစ်ကျောင်း ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ သည်ကဲ့သို့သော အတွေ့အကြုံကျောင်းမျိုး ကျွန်မဘယ်မှာမှ မရနိုင်ခဲ့ပါ။ ကြေကွဲဖွယ်ရာ အဖြစ်အပျက်များလည်း ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါသည်။

ဂျန်တပ်တွေ မဝင်ခင်ကတည်းက ဂျန်ကို လက်မခံဘဲ ပြန်တိုက်မည် ဟု တော်လှန်ကြမည့် လူငယ်အဖွဲ့နှင့် အတူ ဖေဖေလည်း ပါဝင်ပတ်သက်နေသည်။ သို့ကြောင့်လည်း

သခင်သိန်းတန်သည် ဂျပန်အညဉ်းအဆဲ၊ အသတ်အဖြတ်ခံရပြီး ဖြစ်သည်။

သည်ကြားထဲ ထူးခြားသည့်အကြောင်းအချက်တစ်ခုက အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ဖေဖေကို မြို့ပြအုပ်ချုပ်ရေး မှူး ခန့်ထားသော ကိစ္စပင်။ သည်ကိစ္စအတွက် လူငယ်အချို့ ဖေဖေကို အကြည်ညိုပျက်ခဲ့ဖူးသည်။ ဖေဖေကိုနားလည်သော တစ်နေ့၌ ပြန်လည်တောင်းပန် ကြေအေးသည်ဟု သိရသည်။ ရာထူးပေးရန် ရန်ကုန် အလုံဘင်တန်လမ်း နေအိမ်သို့ ရောက်လာသော ပြန်ကြားရေး ဝန်ကြီး (ဦးအိမ်ဟု ကျွန်မထင်သည်) ကို ဖေဖေ နှစ် ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်ငြင်းသည်။

နောက်ဆုံး ‘ဆာမောင်ကြီး’ (အထက်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ၊ နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်) က ဖေဖေကို သူ့အိမ်သို့ ကားနှင့် ခေါ်ကာ သည်ကိစ္စကိုဆွေးနွေးသည်။

“ကိုဘဆွေ ဘာမှ စောဒက မတက်ဘဲနဲ့ ဒီကိစ္စကို ဦးပြောတာနားထောင်ပါ”

“ခု ကိစ္စက ကျွန်တော့်အတွက်...”

“နေဦး ဦးမေးမယ်။ မောင်ရင့်အခြေအနေ မောင်ရင့်သိသလား”

“ဟုတ်တယ်။ ဒါတော့ ကျွန်တော် ကြားပြီးပါပြီ။ စုံထောက်အဖွဲ့ထဲမှာ ကျွန်တော့်ကို ကြည့်ညှိတဲ့ လူတွေ ရှိပါတယ်”

“ဒါနဲ့များ ကိုဘဆွေ၊ ခေါင်းမမာချင်ပါနဲ့၊ ခု ဒီရာထူးကိုလက်ခံပြီး စစ်ကိုင်းကို အမြန်ဆုံး ရွှေ့ သွားပါ။ ရန်ကုန်မှာ လုံးလုံး မနေပါနဲ့။”

“ကျွန်တော် စစ်ကိုင်းကို ပြောင်းမှာ ပါ။ ဒီရာထူးကိစ္စ ကတော့”

“မဟုတ်ဘူး ကိုဘဆွေ။ ဦးပြောတဲ့အတိုင်းလုပ်ပါ။ မမှာ နိုင်ပါဘူး။ ဦးကပြောရင် ယုံပါ”

ဖေဖေလည်း အတော် ခေါင်းမာခဲ့သည်တဲ့။ ကျွန်မ မေမေပြောချက်အရ ဖေဖေကို အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ‘ကြိုး မိန့်’ပေးခဲ့သည်တဲ့။ တစ်သက်တာလုံး ကလောင်သွား ထက်ထက်နှင့် အတိုက်အခံရေး ခဲ့သော ဒီးဒုတ်ဦးဘချို၊ မဟာဆွေနှင့် နိုင်ငံရေး

ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး (သခင်ရှိန်) ထင်သည်ကိုအင်္ဂလိပ်အစိုးရက သတ်ပစ်ဖို့ အမိန့်ပေးခဲ့သည်ဟု ဆာမောင်ကြီးက သိရသော အခါ ဖေဖေအတွက် ပါးပါးနက်နက် ဖြေရှင်းပေးခဲ့သော ကိစ္စ ဖြစ်သည်။ ဤသို့ မြို့ ပြအုပ်ချုပ်ရေး မှူး ရာထူးပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များ မှာ ကျွန်မမေမေပြောကြားချက်အရ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို၊ မြို့ မဦးလွင်၊ ဦးသိန်းဖေမြင့် တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဦးဘချိုကို ရွှေဘိုခရိုင်သို့ လွှတ်သည်ဟု ဆိုသည်။

“ကိုရင် လုပ်ချင်တာ လုပ်ခွင့်ရှိပါတယ်။ ခု လောလောဆယ်တော့ဦးပြောတာ နားထောင်ပါ”

ဖေဖေမြို့ ပြအုပ်ချုပ်ရေး မှူး လုပ်သည့်အခါ ဖေဖေနှင့် ကာကွယ်ရေး မှူး ကိုကြည်လင် (ဘဘကြီး ဦးဘတင်၏ ညီ) တို့သည် မထင်မှတ်သော လူစုလူဝေးပေါက်ကွဲမှု ကြောင့် ဖေဖေအမိန့်နှင့် ကိုကြည်လင်သေနတ်ဖောက်ရာ ဘဘကြီး ဓားစာခံ ဖြစ်ရရှာသည်။ အလွန်ချစ်မြတ်နိုးသော ယောက် ဖလည်း ယောက် ဖ၊ သူငယ်ချင်းလည်း ဖြစ်သော မောင်ဘတင်၏ ကြမ္မာဆိုးသည် ဖေဖေနှင့် ကိုကြည်လင် ပယောဂကြောင့် ဖြစ်သွားရာ၊ တစ်သက်လုံးယူကြိုး မရ ဖြစ်စရာ အကြောင်းတွေ ပေါက်ဖွားလာခဲ့သည်။ သည်အကြောင်းကို ဖေဖေသည် “ငါဘယ်သူလဲ” အမည် နှင့်စာအုပ်ငယ်တစ်အုပ် ရေး သားပြု စုထုတ်ဝေခဲ့ဖူးလေရာ စပယ်ဖြူမဂ္ဂဇင်းတွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မလည်း ကျွန်မဘက်မှအမြင်ကို မှတ်မိသရွေ့ ရေး ပါဦးမည် ။

ဇူလိုင်၊ ၉၃၊ ရွှေရုပ်စုံမဂ္ဂဇင်း

